

JAK TO U NÁS FUNGUJE V ŽÁKOVSKÉM PARLAMENTU

Jako koordinátorka žakovského parlamentu na jesenické základní škole působím v tandemu ještě s mým kolegou již pátým rokem. **Žakovský parlament v současné podobě považuji jako smysluplný** a tudíž zcela naplňující průřezové téma Výchova demokratického občana. Zpočátku tomu však takto nebylo. Parlament na naší škole **již nějakou dobu fungoval, ale dá se říci, že to byla pouze formální nahodilá setkání**, kdy žáci pasivně pronášeli určité výroky na adresu školy a očekávali, že provádějící učitelé parlamentu zařídí vše tak, jak by si přáli. Nejedná se zde z mé strany o žádnou kritiku, neboť vedení a koordinace žakovského parlamentu byla u nás na škole teprve v počátcích **a dodnes se stále učíme**, jak efektivně a zodpovědně pracovat s týmem žáků – tzv. parlamentářů.

Jako průvodce žáků pracujících v ŽP se stále učím a jsem vděčná za jakékoliv podněty a postřehy k jeho neustálému zlepšování. **S odstupem času mohu posoudit**, že vše, co se nám podařilo v rámci ŽP vykonat, byla hlavně společná práce dospělých a žáků, ideálně bychom si přáli, aby se postupně větší zodpovědnost, iniciativa, spolehlivost a nápaditost přenesla co nejvíce na dětské parlamentáře a my dospělí koordinátoři bychom zde byli jen nepatrnými průvodci a pozorovateli – kdo ví, jestli je tato naše vize vůbec možná...

Zpočátku jsme měly závazné termíny jednání ŽP 1x za tři týdny, a to až odpoledne po vyučování, žáci se nám scházeli nahodile, často za svou třídu vysílali někoho jiného, takže práce, kterou jsme započali na předchozím jednání, neměla žádný efekt. Taktéž ze strany ostatních učitelů nebyla práce parlamentu dostatečně podporována – pokud chtěl zástupce třídy něco ze ŽP projednat, **považovala to většina pedagogů za narušování výuky a zbytečné zdržování** od jejich práce. Také my jako koordinátoři jsme cítili, že děti stále někam směřujeme z naší pozice dospěláků, vedení ŽP vycházelo většinou z nás, žáci zde byli spíše pasivními příjemci informací a naše setkání z jejich strany se vždy končila nějakými stížnostmi, které od nás očekávali, že vyřešíme.

Cítili jsme, že takto to nechceme a proto **jsme navštívili jiné školy, které se ŽP pracovaly, hodně jsme se zde informovali a nasávali potřebné nápady na zlepšení efektivity našeho ŽP**. V neposlední řadě jsme také absolvovali **trénink koordinátora ŽP**, který nám hodně otevřel oči a nasměroval nás, kudy vede správná cesta.

Velkou oporou nám bylo i vedení školy, obzvláště pan ředitel, který nejenže se pravidelně setkával s předsedou ŽP, a společně probírali, co je trápí a co by bylo třeba z obou stran zlepšit, ale také setkání ŽP navštěvoval a tímto i podněcoval ze stran parlamentářů nevídanou aktivitu, která pak přerostla v klasickou pravidelnost. Na poradách pak věnoval vždy prostor pro tzv. okénko parlamentu, čímž ŽP přibýval na vážnosti u kolegyň a kolegů, které ho začali podporovat a s chutí se spolu i s dětmi zapojovat do jeho akcí.

Postupně jsme přišli na to, že **je dobré mít nástěnku** – čistě jen parlamentářskou – kde jsme neustále avizovali, co jako ŽP děláme, čeho jsme dosáhli, jaké školy jsme navštívili, kde jsme se inspirovali apod. Na škole máme tuto nemalou nástěnku **na jednom z velmi dobře viditelných míst**, takže každý, ať už žák, pedagog, rodič či nahodilý návštěvník, se může s prací parlamentu takto seznámit. **Své základní informace máme také na webu školy**, ale cítíme, že i v této oblasti bychom se rádi více rozšířili 😊.

Z potřeby, přenést co nejvíce aktivity na členy parlamentu, jsme společně se žáky rozdělili určité role. Zatím máme pouze základní – jako je:

Předseda parlamentu

Náplň jeho/její činnosti:

- pomáhá řídit setkání
- vede diskuze
- hovoří s učiteli a vedením školy o myšlenkách, nápadech a návrzích ŽP
- zúčastňuje se setkání porady zástupců místní samosprávy, když je to zapotřebí
- vydává oznámení na setkáních

Zástupce předsedy

Náplň jeho/její činnosti:

- udržuje se všemi zastupiteli ŽP kontakt
- pomáhá vést setkání v případě nepřítomnosti předsedy
- kontroluje provedené úkoly jednotlivých zástupců
- pomáhá předsedovi a podporuje ho v jeho práci

Zapisovatel/ka

Náplň jeho/její činnosti:

- poznamenává si důležité body, které jsou na setkání parlamentu diskutovány a hlavně daná rozhodnutí ŽP
- píše poznámky, které pak přeposílá v elektronické podobě vedoucím učitelům parlamentu
- předává své již precizně přepsané zápisy přímo propagátorům, kteří je pak umísťují na nástěnku ŽP

Propagátoři

Jejich náplň:

- komunikují se zapisovatelem a vedením ŽP
- prezentují plány, činnosti a výsledky ŽP na nástěnce, v časopise atd.
- vytvářejí vizuální obraz ŽP – jako znak, logo, motto, propagace
- prezentují informace, sbírají nápady a návrhy k projednání

Dobré je, vždy si **tyto role osvětlit na 1. setkání ŽP**, kde si je pak parlamentáři dle svých schopností rozdělí. Většinou první tři role získají žáci starší – dobré je ale zaměstnat i žáky mladší, kteří se většinou velmi dobře zhostí role propagátorů.

Dali by se jistě vymyslet i další trvalé role pro ostatní účastníky, ale ti většinou mají drobné role při určitém konkrétním úkolu, který si dá parlament jako závazek splnit – pak jsou jistojistě zaměstnání všichni. Za poslední dobu si dal parlament závazek, že stabilně bude půjčovat o velkých přestávkách sportovní a relaxační pomůcky, dále dohlíží a pečuje o automat na čokoládu a zajišťuje tzv. žakovské hlídky, které mají být **nápomocné dospělému dozoru o přestávkách** a společně s ním udržovat pořádek jak na chodbách, tak i mezi žactvem.

Volby do ŽP probíhají u nás v rámci jednotlivých tříd, a to od 3. – 9. ročníku. Za třídu je vždy zvolen jeden zástupce, který pravidelně po celý rok navštěvuje setkání ŽP, pokud je nepřítomen, zastupuje ho jeho zástupce. Velmi nás těší, že se již za třídu sami nominují každoročně téměř stejní jedinci a tak nás vždy v září vítají známé obličejky s hláškami, že se **již na setkání a práci v ŽP velmi těší**.

V loňském roce jsme dokonce získali od školy **vlastní žakovskou učebnu**, plně vybavenou PC technikou, kterou přednostně užíváme právě pro naše setkání – za což vděčíme našemu panu řediteli J. Buchalovi.

V současné době zkusíme **nový model setkávání** se a to 1xkrát za 3 týdny ve čtvrtek **od 8. hod. ráno, kdy v ostatních třídách probíhají tzv. třídnické hodiny**. Takže parlamentáři nemusejí již trávit svůj čas na jednáních v odpoledních hodinách, ale přímo využít plně tuto ranní hodinu a začerstva pak podat informace třídě.

Naše zasedání vždy zahajuje předseda parlamentu, který zjistí docházku, uvede, co se řešilo minule a jaké úkoly si jednotliví členové rozdělili a za pomoci dospělých koordinátorů, zjišťuje stav splnění těchto úkolů.

Poté vychází i z jednotlivých bodů, které si zaznamenal na pravidelných setkáních s panem ředitelem a většinou v rámci skupinové práce se pokusí tyto body ŽP řešit.

Nepostradatelnou roli zde samozřejmě hraje zapisovatelka, které nesmí nic uniknout. **Pozor si musíme dát také na to, abychom zapojovali i mladší žáky.** Většinou mají tendenci řešit okamžitě cokoli ti starší a mladší se pak se svými názory bojí prosadit.

V poslední době se nám velmi osvědčilo na naše setkání **pozvat určité hosty**, kteří nám osvětlili jisté problémy, které nás pálili, popř. se s námi domluvili na jejich řešení či nám poradili s určitými kroky. Za všechny mohu uvést např. pana starostu obce Jesenice, pana ředitele naší školy, metodika VDO, místního novináře, pana školníka, paní vedoucí školní kuchyně společně s paní kuchařkou atd. Je velmi příjemné, že také ŽP navštěvují kantoři, kteří ho osloví s určitou prosbou či nápadem a společně s parlamentem se domluví na případném řešení.

V neposlední řadě jsou pro nás velmi přínosné vzájemné **reciproční návštěvy na školách z různých měst**, které taktéž mají svůj ŽP. Žáci zde společně mezi sebou pracují, navazují kontakty, nasávají atmosféru, ale hlavně se od sebe učí či inspirují, co dělat jinak, lépe apod. Zatím jsme navštívili ZŠ Lyčkovo náměstí v Praze, dále Liberec a v nejbližší době nás bude čekat parlament v Poděbradech.

Z posledních větších akcí, které náš parlament dokázal rozjet, a zdárně ukončit bylo např.:

- získání automatu na čokoládu,
- uspořádání šachového turnaje v rámci celé školy,
- velká zainteresovanost v rámci *Českého dne proti rakovině – tzv. Květinový den*, napříč celou obcí,
- dále úklid obce Jesenice, zorganizovaný společně s obcí,
- pomoc pediatrickému oddělení v Motole – prodejem konkrétních výrobků o Vánocích
- poděkování učitelům ke Dni učitelů společně s ručně vyrobeným přáníčkem ☺

Žákovský parlament na ZŠ, MŠ, ZUŠ JESENICE v bodech:

- *Spolupracují zde navzájem žáci z nižších i vyšších tříd (3.-9.r.) při vzájemné komunikaci, řešení problémů, ale i při plánování školních akcí či událostí.*
- *Máme předem dohodnuté termíny – scházíme se pravidelně jednou za 3 týdny, pokud je i něco mimořádného, tak dříve.*
- *Snažíme se pracovat na tom, aby ve škole byla vstřícná, přátelská a pracovní atmosféra. Důležitá je spolupráce mezi žáky, učiteli i ostatním personálem.*
- *Náš ŽP se snaží svou prací podílet také na ochraně budovy školy a jejího vybavení – máme tzv. žákovské hlídky, kontrolujeme pořádek a úklid v učebnách.*
- *Při své práci využíváme veškeré prostory budovy školy, místní zahradu s altánem, ale hlavně žákovskou učebnu.*
- *Často si zveme různé dospělé návštěvy pro vzájemnou komunikaci k vyřešení nějakého palčivého problému – např. pana školníka, paní kuchařky, našeho pana ředitele a dokonce jsme zde měli i pana starostu.*
- *Organizujeme různé akce a často si bereme za úkol různé projekty spojené se solidaritou – minulý rok to byl úklid naší obce ke Dni Země, také jsme si vzali pod patronaci charitativní sbírku pro pediatrické oddělení v nemocnici Motole. Letos jsme úspěšně zvládli i charitativní sbírku – tzv. Květinový den.*
- *Poznáváme i jiné žákovské parlamenty a získáváme od nich nové zkušenosti.*
- *Naopak i my u nás hostíme parlamenty z jiných škol.*

ZÁVĚREM

Čili mít na škole ŽP je jistojistě pouze kladná záležitost, stojí to sice plno úsilí, času a trpělivosti dospělých koordinátorů, ale pokud si naše parlamentáře vedeme důsledně a na našich setkáních je hlavně dobrá nálada, výsledky v podobě kultivovaných, uvědomělých a moudrých mladých lidí nám stojí zcela za to.:-)

Za ZŠ, MŠ, ZUŠ JESENICE

Mgr. Markéta Ladová – koordinátorka ŽP

